

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת איריס רבינוביץ ברון

תובעת אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד יוחאי חי ועו"ד ברק מלכית

נגד

נתבעים 1. אקו"ם בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד נחום גבריאלי ועו"ד יעל קלמנוביץ'
2. מדינת ישראל – משרד המשפטים
שר המשפטים מר יריב לוין
ע"י ב"כ עו"ד מיטל בר-טל
מפרקליטות מחוז מרכז (אזרחי)

פסק דין

- מבוא**
1. לפני שתי בקשות לסילוק על הסף שהוגשו על ידי הנתבעים.
 2. ביום 11.3.25 הגישה התובעת, אינזימה פבלישינג 2003 בע"מ (להלן: "התובעת") תביעה לסעד הצהרתי ולמתן צו מניעה קבוע כנגד אקו"ם – אגודת קומפוזיטורים מחברים ומו"לים (להלן: "הנתבעת 1" או "אקו"ם") וכנגד מדינת ישראל – משרד המשפטים, שר המשפטים (להלן: "המדינה" או "הנתבעת 2").
 3. הנתבעים הגישו בקשות לסילוק התביעה על הסף.
 4. התובעת הגישה תגובתה לבקשות לסילוק על הסף.
- עיקרי התביעה**
5. התובעת הגישה כאמור תביעה לסעד הצהרתי ולצווי מניעה קבועים כנגד אקו"ם וכנגד מדינת ישראל – משרד המשפטים, שר המשפטים.
 6. בהתאם למפורט בכתב התביעה, התובעת הינה מוציאה לאור, המנהלת זכויות יוצרים והוצאה לאור של שירים ויצירות מוזיקליות וספרותיות. לטענת התובעת, היא מעניקה ייעוץ עסקי והגנה משפטית לאומנים, יוצרים, תזמורות, חברות תקליטים וארגונים בתחום המוזיקה, הבידור, ההוצאה לאור ועוד. לטענתה, המודל העסקי לפיו היא עובדת הוא ניצול כלכלי של הזכות הקניינית בנכסים שהיא מנהלת, בין היתר של יוצרים אשר ייצרו אדפטציות מקוריות בעברית ליצירות נשוא התביעה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

7. זכויותיה הקנייניות של התובעת בנכסים האמורים בחלקן מיוצגות ע"י הנתבעת 1 אשר מעניקה בשמה רשיונות שימוש, גובה תמלוגים בשמה ומעבירה אותם לתובעת לאחר קיזוז עמלת ניהול.
8. הנתבעת 1 היא ארגון לניהול משותף של זכויות יוצרים. בשנת 2004 היא הוכרזה כמונופול ופעילותה המסחרית הוסדרה בתנאים שקיבלו תוקף בבית הדין להגבלים עסקיים.
- הנתבע 2 הוא שר המשפטים. בהתאם למפורט בתביעה, הוא צורף כנתבע פורמלי בהיותו השר הממונה מכוח חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 (להלן: "**החוק**") על יישומה של הוראת סעיף 10 לחוק.
9. לטענת התובעת, הנתבעת 1 מממשת את זכויות חבריה באמצעות הענקת רשיונות שימוש, גביית תמלוגים וחלוקתם בין החברים, לאחר ניכוי לעצמה של דמי ניהול נדיבים. הנתבעת 1 מסדירה את השימוש ביצירות שבבעלותה באמצעות רשיונות שמיכה, המאפשרים למשתמש גישה לכלל היצירות של הנתבעת 1 תמורת תשלום שנתי.
- הנתבעת 1 קשורה בהסכמים עם אגודות שמטרתיהן דומות למטרות שלה ממדינות אחרות ("**אגודות אחיות**"), אשר מקנים לה זכות לנהל בישראל את זכויות היוצרים ביצירות שמקורן ביוצרים אזרחי ותושבי ארצות האגודות האחיות.
- בנוסף, לטענת התובעת, הנתבעת 1, כישות ישראלית, פועלת מכוח אמנות בינלאומיות להגנה הדדית על זכויות יוצרים אשר ישראל הצטרפה להן. בראשן **אמנת ברן**, שהיא אמנה בינלאומית שישראל חתומה עליה אשר יוצרת רשת בינלאומית של הגנה הדדית על זכויות יוצרים בין מדינות.
- לטענת התובעת, סמכויות הנתבעת בישראל ביחס ליצירות ממדינות האמנה נובעות מהוראות האמנה המבוססת על **עקרון הבילטרליות**.
10. לטענת התובעת, מכוח אמנת ברן אקו"ם מתנהלת כבעלת הזכויות הבלעדיות, בין היתר, ביחס ליצירות שמקורן במצרים.
- ואולם, לטענתה, מצרים הצטרפה לאמנת ברן בשנת 1977 אך צירפה הודעת הסתייגות לפיה הצטרפותה לאמנה לא תתפרש כהכרה בישראל ולא תחייב אותה לקיים יחסים עם ישראל מכוח האמנה ובהתאם לדרישות האמנה. זאת, מכוח סעיף 35 לאמנת ברן המאפשר למדינות להצטרף אליה תוך הסתייגות מהוראותיה (**הצהרות החרגה Notifications**).
- התובעת טוענת שבהסתייגות זו יש למעשה ויתור על עיקרון הבילטרליות הקבוע באמנה.
- לטענתה, כפועל יוצא מכך, האמנה אינה חלה ביחסי ישראל ומצרים, דבר הגורר בהכרח את ביטול ההגנה בישראל על יצירות שמקורן במצרים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 פנייה שנעשתה ע"י התובעת למשרד המשפטים לקבלת הצהרה או חוות דעת באשר למצב
- 2 המשפטי בין המדינות זכתה להתעלמות. בהעדר התייחסות תוך 45 יום יש לראות בכך דחייה
- 3 בלתי מנומקת של הפנייה בניגוד לסעיף 2 לחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות),
- 4 התשי"ט – 1958 ולכן ובהתאם להוראות סעיף 6 לחוק מדובר בסירוב בלתי סביר המחייב
- 5 התערבות שיפוטית.
- 6 הזכויות של הנתבעת 1 ביצירות המצריות הן לכל היותר חוזיות בלבד ולא קנייניות. הזכויות
- 7 הקנייניות (זכויות היוצרים) של היוצרים המצרים לא תקפות כלפי ישראל.
- 8 ואולם, הנתבעת 1 מחד גובה ממשתמשים ישראלים ביצירות זרות ממצריים סכומי כסף. מנגד
- 9 היא אף מונעת תמלוגים מיוצרים שביצעו יצירות אדפטציות – שאלו הן יצירות מקוריות
- 10 ישראליות המשלבות בתוכן יצירות מצריות.
- 11 לטענת התובעת **היצירות המצריות הופכות ל'יצירות יתומות' לפי סעיפים (2) ו- 8 לחוק**
- 12 **זכויות יוצרים**. בהתאם לכך – הבעלים הראשונים של הזכויות ביצירות הם היוצרים שמשלבים
- 13 ביצירותיהם המקוריות יצירות יתומות.
- 14 11. התובעת פירטה בכתב התביעה דוגמאות למספר פגיעות שמבצעת הנתבעת 1:
- 15 היוצרת הגב' יפית אביטן בלאסקי יצרה בשנת 1987 אדפטציה לשיר עממי שמקורו במצרים.
- 16 היוצרת כתבה מילים עבריות ללחן המצרי, הפיקה ועיבדה את השיר והקליטה אותו תחת השם
- 17 "רונה" והשיר הפך ללהיט רדיו מאז ועד היום.
- 18 היוצרת הגב' סוזי סרנגה יצרה בשנת 1980 אדפטציה מקורית לשיר שמקורו במצרים. היוצרת
- 19 כתבה מילים עבריות ללחן המצרי וניתן לו השם "עיניך החומות" והזמר זהר ארגוב הקליט את
- 20 השיר והוא נכלל בתקליטו.
- 21 הנתבעת סירבה להכיר ביוצרות הישראליות כבעלות הזכויות הקנייניות ביצירות, והיא גובה
- 22 תמלוגים ומעבירה אותם במקרה הראשון לאגודה אחות צרפתית ובמקרה השני לאגודת אחות
- 23 מיוון.
- 24 עוד הפנתה התובעת לדרישה של הנתבעת 1 להסדיר רישיון שידור לגבי יצירות שמקורן
- 25 במצרים. כך נהגה הנתבעת 1, לפי הנטען, כלפי רשות השידור וכך נהגה כלפי תזמורות ובכללן
- 26 תזמורת פירקאת אל נור שמחויבת לשלם עבור רישיון השידור 8,000 ₪ בצירוף מע"מ בשנה.
- 27 12. לעניין עילת התביעה נטען לניצול כוח מונופוליסטי לכפיית זכויות שאינן של הנתבעת 1, כי
- 28 הנתבעת 1 מכח "זכותה" ביצירות הזרות מגישה תביעות המעמידות את מפרי הזכות לכאורה
- 29 מול סיכון של מאות אלפי ₪ כפיצוי סטטוטורי ללא הוכחת נזק לפי החוק; וכן נטען כנגדה,
- 30 לעשיית עושר ולא במשפט, גזל ותרמית בשל הצגתה כבעלת זכויות ביצירות הזרות.
- 31 13. **הסעדים שהתבקשו בכתב התביעה:**

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 (1) צו הצהרתי לפיו מדינות החברות באמנת ברן, אשר בהיותן חברות באמנה הוציאו את
- 2 ישראל במפורש מרשימת המדינות עמן תקיימנה את עקרון ההדדיות להגנה על זכויות היוצרים
- 3 (המוגדרות בתביעה כ"מדינות הסירוב"), אינן זכאיות להגנה על יצירותיהן בישראל. עוד
- 4 התבקשה הצהרה לפיה ביטול עיקרון ההדדיות על ידי מדינות הסירוב מבטל את תחולת אמנת
- 5 ברן על יחסי ישראל ומדינות אלה.
- 6 (2) צו הצהרתי לפיו יצירות זרות שמקורן במדינות הסירוב (להלן: "היצירות הזרות") הן
- 7 יצירות יתומות או יצירות בנחלת הכלל ולחלופין שאין להן כל מעמד משפטי בישראל.
- 8 (3) הצהרה לפיה יוצרים ישראליים המשלבים ו/או שילבו ביצירותיהם המקוריות יצירות
- 9 יתומות או חלקן הם "הבעלים הראשונים" של מערך הזכויות השלם ביצירה ובתקליט
- 10 כהגדרתם בחוק זכות יוצרים 2007 בכלל וסעיף 33 בפרט.
- 11 (4) צו הצהרתי לפיו כל עוד המצב המשפטי מכח אמנת ברן הוא כפי שפורט, לנתבעת 1 ו/או לכל
- 12 גורם אחר מעולם לא היה ולא יהיה מעמד משפטי רלוונטי לטעון לזכויות קנייניות בישראל
- 13 הנובעות מהיצירות הזרות. כנגד הנתבעת 1 לפיה היא אינה בעלת זכויות היוצרים ו/או זכויות
- 14 הייצוג בישראל של היצירות הזרות.
- 15 (5) צו לפיו כפועל יוצא מהעדר המעמד של היצירות הזרות, לנתבעת 1 אין כל זכות להחיל
- 16 בישראל את דיני מדינת ישראל ודיני זכויות יוצרים או לדרוש הסדרת שימוש ביצירות אלו
- 17 באמצעות רישיון וגביית תשלום.
- 18 (6) צו מניעה קבוע – לפיו על הנתבעת 1 להימנע מהציג עצמה כבעלת זיקה קניינית ליצירות
- 19 הזרות, לחדול ממסחורן, מהענקת רשיונות שימוש בהן ומגביית תשלומים בגין השימוש
- 20 ביצירות הזרות הללו בישראל.
- 21 (7) צו מניעה קבוע – לפיו על הנתבעת 1 להמנע מלהפריע ליוצרים ישראליים ליצור יצירות
- 22 אדפטציה מקוריות המשלבות יצירה זרה שמקורה במצרים (או במדינות הסירוב) ובהתאם
- 23 להורות כי סכומי תמלוגים שנאספו בתמורה לשימוש ביצירת האדפטציה ישולמו ליוצרים
- 24 הישראליים.
- 25 (8) צו עשה נגד נתבע 2 - לממש את זכותו כשר הממונה על יישום חוק זכויות יוצרים ולפעול
- 26 להוצאת צו המגביל את זכויות היוצרים של יצירות שנוצרו ע"י אזרחי מדינות הסירוב מכוח
- 27 סעיף 10 לחוק.

הבקשה לסילוק על הסף מטעם הנתבע 2

14. הנתבע טוען כי יש להורות על מחיקת התביעה על הסף מחמת העדר סמכות עניינית ומחמת
- העדר עילה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 הנתבע צורף לתביעה כ"נתבע פורמלי" והסעד היחיד המופנה כלפיו הוא בקשה לצו עשה –
- 2 להורות לשר המשפטים לעשות שימוש בסמכותו, שברשות, להתקין צו המגביל את זכויות
- 3 היוצרים של יצירות שנוצרו על ידי אזרחי מדינות הסירוב (כהגדרתן בתביעה) בהתאם לסמכותו
- 4 בסעיף 10 לחוק.
- 5 15. לעניין הטענה לחוסר סמכות עניינית – נטען בבקשה כי סעד של צו עשה המופנה לשר
- 6 המשפטים לעשות שימוש בסמכותו, שברשות, להתקין צו, אינו מסור לסמכותו של בית המשפט
- 7 המחוזי אלא הוא בסמכותו של בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ, בהתאם לסעיף 15(ד)(2)
- 8 לחוק יסוד: השפיטה.
- 9 מעבר לצורך, גם בהליכים בבג"ץ סעד של התקנת תקנות הוא סעד חריג מאד; ואף הסמכות
- 10 לפי סעיף 10 לחוק היא סמכות קיצונית אשר כרוכה בשיקולים דיפלומטיים.
- 11 16. לעניין הטענה להעדר עילה – נטען כי גם אם כל העובדות בתביעה נכונות, דינה להידחות על
- 12 הסף שכן לא נכללת בה התייחסות לשמירה על זכויות יוצרים במצרים או במדינות הסירוב
- 13 אחרות.
- 14 בהתאם להלכה, לצורך מתן סעד הצהרתי על התובע להוכיח שני תנאים: האחד, שיש בידו
- 15 הזכות או קיים המצב שעליו הוא מבקש להצהיר; השני – כי ראוי לשריין את אותה זכות על
- 16 ידי מתן פסק דין.
- 17 לעניין התנאי הראשון – התובעת לא הביאה ראיה כלשהי לגבי המצב המשפטי מבחינת הגנה
- 18 על זכויות יוצרים במצרים. אין די בהפניה שלה להסתייגות שחתמה עליה למצרים לעניין זה.
- 19 17. בכל הנוגע לטענה להעדר מענה לפניית התובעת למשרד המשפטים, אין בטענה ממש. לבקשה
- 20 לסילוק על הסף צורפה פניית התובעת מיום 17.12.24 ותשובת הנתבע 2 מיום 5.1.25.
- 21 הנטל על התובעת להוכיח את תביעתה. מעבר לכך, התובעת מתעלמת מכך שמצרים וישראל הן
- 22 צד לאמנת TRIPS משנת 1995 של ארגון הסחר העולמי להגנה ושמירה על זכויות קניין רוחני,
- 23 המסדירה גם את עקרון ההדדיות בשמירה על זכויות יוצרים בין המדינות החברות בארגון.
- 24 בהצטרפותה לאמנה זו מצרים לא הגישה הצהרה דומה להצהרה מס' 84 לגבי ישראל.
- 25 לכן, כתב התביעה חסר כל בסיס עובדתי-משפטי הכרחי לצורך קבלת סעדים 1-3 וצו עשה.
- 26 18. מעבר לכך, סעיף 10 לחוק מקנה סמכות שברשות, המותנית באישור הממשלה. ממילא גם אם
- 27 מופעלת הסמכות בסעיף 10 הצו חל באופן פרוספקטיבי ולכן נראה שלא ייתן מענה ביחס
- 28 ליצירות הקלאסיות הערביות שאליהן מתייחסת התביעה.
- 29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 **הבקשה לסילוק על הסף מטעם הנתבעת 1**
- 2 19. הנתבעת 1 טוענת כי דין התביעה להידחות או לכל הפחות להימחק על הסף מחמת העדר
3 יריבות, העדר מעמד, העדר עילה ושימוש לרעה בהליכי משפט.
- 4 20. **הטענה להעדר יריבות והעדר זכות עמידה** – אין יריבות בין התובעת לנתבעת. ההסכמים עם
5 בעלי זכויות יוצרים עליהם מנסה התובעת לבסס זכות עמידה כלפי הנתבעת 1 אינם מקימים
6 לה זכות עמידה מכוח החוק. התובעת איננה טוענת כי יש לה זכויות בשום יצירה שמקורה
7 במצרים. מבדיקה שערכה הנתבעת עולה שהתובעת אינה בעליות זכויות בשום יצירה שקשורה
8 ליצירות יוצרים ממצרים.
- 9 אין בתביעה כל פירוט לגבי פגיעה בתובעת עצמה ואילו יריבות קיימת בין התובעת לנתבעת.
- 10 21. **הטענה להעדר עילה** – התובעת מבקשת כנגד הנתבעת 1 סעד של ביטול של אמנת ברן כלפי
11 מצרים. לטענת הנתבעת 1, די בכך לסילוק בהעדר עילה. הנתבעת 1, אקו"ם, אינה צד לאמנת
12 ברן. לכן המתואר בתביעה לגבי אמנת ברן לא רלוונטי לאקו"ם.
- 13 22. **הנתבעת 1 פועלת לגבי יצירות זרות מכח הסכמים עם אגודות מסוגה** שמסמיכים ומחייבים
14 אותה לפעול לגבי אותן יצירות כמו לגבי הרפרטואר שלה. הדבר עולה גם מפסיקת בית הדין
15 להגבלים עסקיים.
- 16 אין ממש בטענות בכתב התביעה לגבי הזכויות ביצירות המצריות – מהנספחים לכתב התביעה
17 עולה שהנתבעת 1 מנהלת זכויות של אגודה צרפתית SACEM שהיא בעלת הזכויות ביצירות
18 ובהן גם יצירות מצריות. אין מחלוקת לגבי הזכות של האגודה הצרפתית לאכוף את זכויותיה
19 בישראל.
- 20 23. בנוסף לאמנת ברן ניתנת בדין הגנה ליצירות שמקורן במדינות זרות גם מכח אמנות אחרות
21 שאומצו בדין הישראלי: צו זכויות יוצרים (הסכם טריפס), תש"ס – 1999, צו זכויות יוצרים
22 (האמנה העולמית), תשט"ו – 1955, סעיף 9 לחוק זכויות יוצרים, סעיף 10 לחוק זכות יוצרים
23 (כשלא קיים צו כלשהו המגביל את זכויות היוצרים המצריות).
- 24 לגבי הסעדים הנתבעים נטען כי סעדים מסוג צו הצהרתי כלפי אקו"ם בדבר אי תחולת אמנת
25 ברן לגבי יצירות שלא נטען כלל שהן בבעלותה; צו שיצהיר בין השאר כי מעולם לא היו לאקו"ם
26 מעמד וזכויות בעניין יצירות מצריות (בשעה שאקו"ם לא טענה כי בעלי הזכויות ביצירות אלה
27 הם מצריים אלא כי זו SACEM) וכדו' ותחולתו הן לגבי העתיד והן לגבי העבר; צו הצהרתי
28 לגבי "יצירות יתומות" הסותר את הדין בעניין זה; צו מניעה קבוע המנוגד להסכמי הניהול
29 ההדדי עליהם חתומה אקו"ם מול אגודות זרות (באופן שעלול לפגוע בהגנה על יצירות
30 ישראליות בחו"ל); ועוד, כל אלה סעדים לא סבירים, מנוגדים לדין ולשכל הישר, וממילא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 התובעת אינה זכאית להם וספק אם יש אפשרות כלשהי לבית המשפט הנכבד בהליך אזרחי
- 2 לתיתם. בוודאי שהתובעת לא זכאית להם בנסיבות התביעה דנן ועל פי כתב התביעה שהגישה.
- 3 24. לטענת התובעת 1, התובעת אינה עומדת באף אחד מהתנאים לקבלת סעד הצהרתי, והנתבעת
- 4 1 מצטרפת לאמור בהקשר זה בבקשת הנתבע לסילוק על הסף.
- 5 25. **טענה לשימוש לרעה בהליכי משפט** – לטענת התובעת 1, התובעת הגישה תביעה ללא תשתית
- 6 עובדתית ומשפטית שמטרתה להפעיל לחץ פסול או לקדם אינטרסים שאינם מושא ההליך
- 7 המשפטי. התובעת אינה זכאית לכל סעד מעשי ובכך מעמיסה על מערכת המשפט ועל הנתבעים.
- 8 **תשובת התובעת לבקשות לסילוק על הסף**
- 9 26. התובעת הגישה תגובה לשתי בקשות הסילוק גם יחד.
- 10 27. לטענת התובעת, לעניין קיומה של עילת תביעה, העובדות שבבסיס התביעה לא הוכחו ואף
- 11 אושרו בשתי הבקשות לסילוק: קיומה של אמנת ברן; העובדה כי עקרון ההדדיות הוא בלב
- 12 האמנה; קיומה של הסתייגות 84 מכוחה ביטלה מצרים את עקרון ההדדיות עם מדינת ישראל;
- 13 עובדת היותה של התובעת חברה הרשומה בין חבריה של הנתבעת 1 כמו"ל בעלי זכויות יוצרים
- 14 ביצירות שונות ופועלת בארץ ובחו"ל כמייצגת אומנים בשמירה וניהול זכויות יוצרים.
- 15 לטענת התובעת, הפרשנויות שיש לתת למסמכים ולעובדות, מקומן להתברר בבית המשפט ולא
- 16 בבקשה לסילוק על הסף.
- 17 28. סעד של סילוק על הסף הוא סעד חריג וקיצוני שיש להשתמש בו רק כאשר נעלה מספק כי אין
- 18 לתביעה סיכוי, כעולה מהפסיקה אליה הפנתה בתגובה.
- 19 בהתאם להלכה כאשר בקשת הסילוק נוגעת למחלוקות עובדתיות אין זה מן הראוי להכריע
- 20 בהן ללא שמיעת הוכחות.
- 21 29. מבחינת שיקולי יעילות והגינות – דחיית ההליך על הסף לא תפתור המחלוקת אלא תגרור
- 22 הליכים נוספים ותכביד על מערכת המשפט.
- 23 זכות הגישה לערכאות היא זכות חוקתית ושליטתה תעשה רק במקרים חריגים.
- 24 30. **באשר לטענה להעדר יריבות** – טוענת התובעת כי מדובר בבקשה לסעד הצהרתי ומדובר בנושא
- 25 בעל חשיבות ציבורית רבה. בכלל זאת ציבור היוצרים, חברות ההוצאה לאור, חברות תקליטים
- 26 ועוד, בארץ ובעולם, נפגעות מהתנהלות הנתבעת 1 שמפעילה כלפיהם את כוחה המונופוליסטי
- 27 בגישה לרפרטואר מוזיקאלי. זאת, בטענות שווא של ייצוג או בעלות קניינית בזכויות.
- 28 ישנה חשיבות ציבורית גם להסדרת נושא היצירות יתומות שהכוונה ליצירות שהן ובעליהן
- 29 ללא הגנה במערכת הדינים המסדירה את זכויותיהן.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 התובעת פועלת בשמי זכויות היוצרים, ניהולן ומימושן מעל ארבע עשורים ומכאן שיש לה זיקה
- 2 ישירה לנושא. לכן, מתקיימים התנאים למתן סעד הצהרתי (תוך הפנייה לע"א 50/89 פרופ' רות
- 3 ליטן נ' פרופ' חיים אילתה, מה(4) 018 (1991)).
- 4 31. באשר לטענה להעדר סמכות עניינית – אמנם בג"ץ הערכאה המוסמכת באופן ראשי לדון
- 5 בעתירות נגד המדינה אך אין פירוש הדבר שכל סעד אופרטיבי נגד המדינה חייב לעבור דרך
- 6 בג"ץ.
- 7 כבר נפסק שבית המשפט המחוזי מוסמך לדון בבקשה לצווי עשה נגד המדינה כאשר מדובר
- 8 בסכסוך אזרחי-מינהלי בעל אופי קונקרטי ולא בסוגיה עקרונית ציבורית שמקומה בבג"ץ,
- 9 כדוגמת חוזים והתחייבויות אזרחיות של המדינה.
- 10 כאשר המדינה היא צד לחוזה ניתן לתבוע אכיפה או צו עשה בבית משפט המחוזי, כמו נגד כל
- 11 צד פרטי.
- 12 לגבי טענות המדינה בקשר לסוגיה המדינית – רגישות מדינית אינה עומדת על הפרק אלא
- 13 כתוצאה אפשרות מההצהרה על המצב המשפטי הקיים. יש יתרון דווקא בכך שהעניין ידון
- 14 בבית המשפט המחוזי.
- 15 לגבי הטענה של המדינה שהתביעה לא הבהירה די הצורך את מצבן המשפטי של היצירות
- 16 במצריים – הפנתה התובעת להסתייגות 84 שמשמעה הכרזה רשמית של מצרים שהיצירות
- 17 הישראליות לא יזכו בה ל-National Treatment.
- 18 32. המדינה מבקשת לתת עדיפות לפרוצדורה על פני המהות. אין זה ראוי.
- 19 הסעד המתאים הוא תיקון כתב טענות ולא מחיקה – בבקשות נטען לפגמים פרוצדורליים
- 20 ובמקרה כזה הסעד המתאים הוא לאפשר תיקון ולא למחוק את התביעה.
- 21 **דיון והכרעה**
- 22 33. לצורך דיון בבקשות לסילוק על הסף נקודת המוצא היא, כטענת התובעת, שסעד של סילוק על
- 23 הסף של תביעה הינו סעד שלא יינתן בנקל. לצד זאת, מדובר בכלי הנתון בידי בית המשפט.
- 24 לפיכך, יש לבחון את טענות הצדדים בראי האמור על מנת להכריע בבקשות לסילוק על הסף
- 25 שבפני.
- 26 **סוגית הסמכות העניינית**
- 27 34. בכל הנוגע לסעד שמכוון כלפי הנתבע 2, שר המשפטים, טוען הנתבע 2 לחוסר סמכות עניינית.
- 28 לפי הנתען, הסמכות ליתן סעד מסוג זה מסורה לבג"ץ בהתאם להוראות סעיף 15 לחוק יסוד:
- 29 השפיטה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 התובעת איננה חולקת על כך שקיימת סמכות לבג"ץ אך סבורה כי הסמכות נתונה אף לבית
- 2 המשפט המחוזי.
- 3 35. הסעד המבוקש עניינו מתן צו עשה כנגד המשיב 2 להפעיל את סמכותו מכח סעיף 10 לחוק
- 4 ולהוציא "צו המגביל את זכויות היוצרים של יצירות שנוצרו ע"י אזרחי מדינות הסירוב
- 5 (כהגדרתן לעיל) הכל עפ"י ומכוח סעיף 10 לחוק".
- 6 אני סבורה כי יש לקבל את טענת המדינה לעניין חוסר סמכות עניינית של בית המשפט המחוזי
- 7 הודן בתביעה אזרחית ליתן צו עשה המורה לשר להוציא מכוח סעיף 10 לחוק צו המגביל את
- 8 זכויות היוצרים של יצירות שנוצרו ע"י אזרחי מדינות הסירוב, משמע להפעיל את סמכותו
- 9 לחוקק חקיקת משנה. אני סבורה כי מדובר בהקשר זה בהליך שהינו "מנהלי" ולא "אזרחי"
- 10 במהותו. זאת, בדומה לקביעה בבר"ע 3354/08 **המטה למען ארץ ישראל ע"ר נ' ניצב אהרן**
- 11 **פרנקו משטרת ישראל** (פורסם במאגרים 17.4.08), ובתקיפה ישירה של שיקול הדעת המנהלי
- 12 של הרשות, ולכן אין מקומה בבית המשפט האזרחי (ר' דפנה ברק ארז, **משפט מינהלי - משפט**
- 13 **מינהלי** דיוני עמ' 164-165 (כרך ד, 2017); וכן ר' רע"א 88/17 **רימונה בדרה גולן ואח' נ' ראש**
- 14 **עירית תל אביב ואח'** (פורסם במאגרים, 9.5.18)). זאת בפרט, שעה שמדובר בעניינינו, כאמור,
- 15 בתביעה לסעד של צו עשה כנגד המשיב 2 להוצאת צו מכח חוק.
- 16 36. טענת התובעת במענה לבקשה לסילוק על הסף לפיה מדובר באכיפה של חוזה, מאחר ומדובר
- 17 באמנה שמהווה התקשרות חוזית, איננה יכולה להתקבל. אין המדובר בחוזה בו המדינה
- 18 התקשרה בכובעה האזרחי עם גוף כדוגמת התובעת, המבקשת לאכוף את החוזה, אלא באמנה
- 19 בינלאומית בין מדינות.
- 20 37. לפיכך, אני מקבלת את טענת המדינה לפיה התובעת לא ביססה את זכותה לתבוע בהליך אזרחי
- 21 בבית המשפט המחוזי הפעלה של סמכות השר להתקין צו לפי סעיף 10 לחוק, וכי הסמכות ליתן
- 22 סעד מסוג זה מסורה לבג"ץ בהתאם להוראות סעיף 15 לחוק יסוד: השפיטה.
- 23 **משעה שבית משפט זה אינו מוסמך ליתן הסעד המבוקש, אני מקבלת את טענת המשיב 2**
- 24 **בדבר חוסר סמכות עניינית של בית משפט זה לעניין סעד מס' 8 שעניינו צו עשה להורות לשר**
- 25 **המשפטים להתקין צו לפי סעיף 10 לחוק.**
- 26 **הטענות לפיהן לא מתקיימים התנאים למתן סעד הצהרתי, להעדר יריבות ולהעדר עילה**
- 27 38. בבקשות לסילוק נטען, בין היתר, כי לא מתקיימים התנאים למתן סעד הצהרתי.
- 28 בנוסף לכך, הנתבעת 1 טוענת כי התביעה דינה להימחק מחמת העדר עילה והעדר יריבות.
- 29 המדינה, מצידה, טענה להעדר עילה ביחס לסעדים 1-3 וסעד 8 וציינה כי איננה מתייחסת
- 30 בבקשה לסילוק לסעדים 4-7 ששעה שאלו הופנו כלפי הנתבעת 1 בלבד.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

39. התובעת טענה, בתגובתה, כי יש לדחות טענות אלו.
40. המדובר בתביעה לסעד הצהרתי שבמסגרתה, בקליפת אגוז, מבוקש להצהיר כי אין הגנה ליצירות של יוצרים ממצרים (ומדינות הסירוב כהגדרתן בבקשה). מאחר והתביעה נסמכת על הסתייגות מאמנת ברן שנחתמה על ידי מצרים, ולא כללה טיעון פרטני לגבי זהות המדינות אחרות שהסעד מבוקש ביחס אליהן, אתמקד בעניין זה בהקשר למצרים.
41. התביעה הוגשה כתביעה לסעד הצהרתי. בהתאם להלכה, סעד הצהרתי יינתן כאשר התובע הוכיח כי: (א) כי יש בידו זכות או מתקיים מצב שעליו הוא מבקש להצהיר (ב) מן הראוי לשריין אותה זכות באמצעות פסק דין (ר' ע"א 66/91 **בידרמן חברה לביטוח נ' י.ד. מטר** פ"ד מו (5) 397). כמו כן, על התובע להראות כי יש לו אינטרס לגיטימי בכך שההכרעה תתקבל בדרך של מתן סעד הצהרתי וכי תביעת סעד מהותי קונקרטי איננה אפשרית או איננה יעילה (ע"א 227/77 **בנק ברקליס דיסקונט בע"מ נ' ברנר**, פ"ד ל"ב (1) 85 (1977); יששכר רוזן-צבי, **הרפורמה בסדר הדין האזרחי: מורה נבוכים** בעמ' 856 (מהדורה שלישית - דיגיטלית, 1.2025) לבית המשפט נתון שיקול דעת האם ליתן סעד הצהרתי, אף אם הוכיח התובע את אמיתות ההצהרה המתבקשת על ידו (ר' ע"א 440/70 **ע'אנס נ' ע'אנס**, כו"2) 829, 837 (1972)). לעניין זה ניתן להפנות לאמור בספרו של י' זוסמן **סדרי הדין האזרחי** (מהדורה שישית, 1991) בעמ' 524 ואילך.
42. המדינה ציינה, לגבי התנאי הראשון, כי התובעת כלל לא הוכיחה מה המצב במצרים (ובמדינות הסירוב כהגדרתן בתביעה) מבחינת אכיפת זכויות יוצרים של יצירות ישראליות. לעניין זה, המדינה הפנתה לכך שאין בתביעה כל התייחסות למצב הדברים בעניין זה. המדינה אף ציינה כי טענת התובעת כי לא ניתן מענה לפנייה שלה למשרד המשפטים איננה נכונה וצירפה את המענה שניתן. עוד טענה כי בכל מקרה הנטל להוכיח את תביעתה מוטל על התובעת.
- התובעת מצידה, השיבה כי הנתבעות לא חלקו על שורת עובדות שבבסיס התביעה וכי מן הראוי להכריע בסוגיות העובדתיות שעל הפרק במסגרת בירור התביעה לגופה.
43. אני סבורה כי יש ממש בטענות המדינה. על התובעת לבסס את תביעתה. התובעת עותרת כסעד ראשון, להצהרה לפיה מדינות החברות באמנת ברן שהוציאו את ישראל במפורש מרשימת המדינות עימן תקיימנה את עקרון ההדדיות אינן זכאיות להגנה על יצירותיהן בישראל.
- אולם, גם אם כל העובדות שנטענו בתביעה נכונות – אין בכך כדי להצדיק מתן סעד לפיו מכוח עקרון ההדדיות היצירות שמקורן במצרים (או מדינות הסירוב כהגדרתן בתביעה) אינן זכאיות להגנה על יצירותיהן בישראל. התובעת כלל לא טענה וממילא לא הניחה תשתית עובדתית לטענה לפיה יצירות ישראליות אינן זוכות להגנה במצרים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 התביעה נסמכת לעניין זה אך ורק על Notification No. 84 שעליה חתמה מצרים בשנת 1977.
- 2 אולם, אין בהסתייגות כדי לבסס את שנעשה במצרים בפועל. אין המדובר רק בחסר ראייתי
- 3 אלא בחסר בטיעון הנדרש לצורך ביסוס עילת התביעה.
- 4 לא למותר לציין כי כל שנאמר בהקשר זה בהודעה מס' 84 הוא כדלקמן:
- 5 "1. The accession of the Arab Republic of Egypt does not in any way
- 6 imply rcognition of Israel and does not lead to the entry of the Arab
- 7 Republic of Egypt into relations with it as provided for by the
- 8 Convention".
- 9 אני סבורה כי יש לקבל את הנטען על ידי המדינה לפיה אין די בכך על מנת ללמד על מצב
- 10 הדברים בפועל מבחינת הגנה על זכויות יוצרים ביצירות של יוצרים מישראל.
- 11 זאת, בפרט שעה שכפי שצוין בבקשה, ישראל ומצרים חתומות על אמנה נוספת, אמנת TRIPS
- 12 משנת 1995 של ארגון הסחר העולמי להגנה ושמירה על זכויות קניין רוחני, המסדירה גם את
- 13 עקרון ההדדיות בשמירה על זכויות יוצרים בין המדינות החברות בארגון. וכאשר המדינה טענה
- 14 כי בהצטרפותה לאמנה זו מצרים לא הגישה הצהרה דומה להצהרה מס' 84 לגבי ישראל ומעיון
- 15 בתגובה של התובעת לבקשה לסילוק על הסף עולה שלא ניתן בה מענה לטענה זו של המדינה.
- 16 ואכן בהתאם לאמנת TRIPS אשר ישראל ומצרים צדדים לה אף הוצא צו צו זכות יוצרים
- 17 (הסכם טריפס), התש"ס-1999 בעניין קניין רוחני (ר' גם ת"א (מחוזי נצ') 11-05-33968 אמאד -
- 18 אראביה מיוזיק לניהול והפצה בעמ' נ' אחמד (בן מוסטפא) ענבתאוי בסעיף 18 (פורסם
- 19 במאגרים, 6.5.15)).
- 20 44. אני סבורה כי לנוכח האמור לעיל, התובעת לא הניחה את הבסיס לתנאי הראשון לצורך קבלת
- 21 סעד הצהרתי שכן לא הוכיחה כי מתקיים המצב המשפטי עליו היא מבקשת להצהיר.
- 22 התביעה מבוססת על הסתייגות 84 של מצרים מאמנת ברן, אולם אין די בהסתייגות זו כדי
- 23 ללמד שאין הגנה על זכויות יוצרים ישראליות במצרים וכי יש להצהיר, כטענת התובעת מכח
- 24 עקרון ההדדיות – שיצירות ממצרים אינן זכאיות להגנה על יצירותיהן בישראל.
- 25 בכל הנוגע ליתר מדינות הסירוב, כהגדרתן בתביעה, התובעת לא פירטה באילו מדינות מדובר.
- 26 לא ניתן לקבוע העדר זכויות מבלי שכלל פורטו המדינות שהסעד מבוקש ביחס אליהן וממילא
- 27 לא ניתן לברר את מצב הדברים ביחס אליהן. לפיכך לא בוססה הזכות לקבלת הסעד האמור
- 28 אף ביחס למדינות הסירוב, כהגדרתן בתביעה.
- 29 45. זאת ועוד, התובעת אף לא הראתה כי בידה זכות אשר הדרך הראויה להגן עליה היא באמצעות
- 30 מתן סעד הצהרתי.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 46. התובעת פירטה לגבי מעמדה בתחום זכויות היוצרים וציינה כי במסגרת ההתקשרות שלה עם
- 2 בעלי זכויות יוצרים שהיא מייצגת היא זכאית להכנסות. אולם, התובעת לא הצביעה על זכות
- 3 לסעד, ובכלל זאת על נזק שנגרם לה. התובעת לא הצביעה על הכנסה ספציפית שלטענתה נמנעה
- 4 ממנה בשל העובדה שאקו"ם כטענתה אוכפת זכויות יוצרים ביחס ליצירות של יוצרים ממצרים
- 5 או כתוצאה מכך שלטענתה לא מתקבלות הכנסות בגין זכויות יוצרים ביצירות של יוצרים
- 6 ישראלים שעשו אדפטציות ליצירות שלטענת התובעת לא זכאיות להגנה בישראל.
- 7 47. כבר נפסק, שאין לבוא לבית המשפט בבקשה למתן סעד הצהרתי לצורך מענה לשאלות
- 8 אקדמיות אלא נחוץ שלתובע יהיה עניין משפטי בקבלת הסעד. כמו כן, ככל שבאפשרות התובע
- 9 לתבוע סעד מהותי, אין עילה לבקש סעד הצהרתי. (ר' י' זוסמן, שם, בפסקה 454 וכן ר' וע"א
- 10 366/84 ישראל חלוץ ואח' נ' איגוד סחר מ.ס. בע"מ ואח', פ"ד מ(1) 586).
- 11 48. בנסיבות מקרה זה, אני סבורה כי לא רק שהתביעה איננה מגלה עילת תביעה במובן זה שלא
- 12 עולה ממנה כי מתקיים המצב שלגביו מבוקשת ההצהרה, אלא שהתובעת אף לא ביססה מדוע
- 13 יש מקום לדון בתובענה זו כתביעה לסעד הצהרתי. משעה שהטענה בתביעה היא כי נגרמים
- 14 נזקים כספיים ליוצרים כמפורט בדוגמאות שהובאו בתביעה כמפורט לעיל ולמי שפועלים,
- 15 כדוגמת התובעת, בתחום זכויות היוצרים, לא בוסס כל טעם לכך שלא נתבעו מהנתבעת 1
- 16 סעדים כספיים.
- 17 49. הסעדים ההצהרתיים הנוספים שנתבעו בכתב התביעה נובעים, כפי שאף עולה מכתב התביעה
- 18 עצמו, מההנחה לפיה היצירות הזרות אינן זכאיות להגנה בישראל. משעה שהתובעת לא הראתה
- 19 כי היא זכאית לסעד הראשון, דין שאר הסעדים כדין הסעד הראשון **ומכאן שאין מקום ליתן**
- 20 **סעד הצהרתי או צווי מניעה כפי המבוקש ביחס אליהם.**
- 21 50. במסגרת התשובה לבקשות, ציינה התובעת כי מדובר בטענות פרודצורליות וגם אם יש בבקשות
- 22 ממש, אין מקום להורות על סילוק התובענה על הסף אלא לאפשר את תיקונה.
- 23 אולם, אני סבורה כי מדובר בפגמים פרודצורליים גרידא, וזאת כפי העולה מהמפורט לעיל.
- 24 לפיכך, אני סבורה כי לא יהיה זה יעיל ונכון לאפשר את תיקון התביעה. מה גם שהסעד המבוקש
- 25 כנגד המשיב 2 נגוע בחוסר סמכות עניינית והתובעת אף לא הגישה בקשה לתיקון התביעה
- 26 בעקבות הבקשות לסילוק שהוגשו.
- 27
- 28
- 29
- 30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 25-03-25586 אינזימה פבלישינג (2003) בע"מ נ' אקו"ם בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

1

2

51. לנוכח כל האמור, הבקשות לסילוק על הסף – מתקבלות.

3

התביעה נמחקת.

4

באשר להוצאות, אני מחייבת את התובעת לשלם לכל אחת מהנתבעות הוצאות משפט בסך

5

2,500 ₪ שישולמו תוך 60 יום מהיום.

6

7

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים.

8

9

ניתן היום, כ"ח תשרי תשפ"ו, 20 אוקטובר 2025, בהעדר הצדדים.

10

איריס רבינוביץ ברוך, שופטת

11
12